

Historiker Peter Yding Brunbech havde håbet, at Lars Mikkelsen ville fungere mere som en spørger og en museumsgæst på linje med seerne end en egentlig fortæller. Begge dele kan dog have sine fordele, og han sammenligner Mikkelsen med en dansk David Attenborough i serien. Foto: Morten Krüger

Danmarkshistorie er ikke bare historie - det er konflikt og politik

Historie: Hvornår blev Danmark til et land, og hvad binder os sammen som folk? De spørgsmål håber eksperterne, at DR's "Historien om Danmark" tør stille. Historie er nemlig blevet politisk magtmiddel, og derfor er interessen øget.

HANNE MUNK PEDERSEN
hanne.m.pedersen@jp.dk

En mand sejler hen over stillestående vand i et udhulet træ. Han har fuldskæg og er iklædt en pelsdragt, der ligner stykker af et behåret dyr lagt oven på hinanden og bundet fast til mandens krop. På bredden står tre andre mænd i pels. De samler deres våben op og kigger frygtsomt efter manden i træstammen. Den sejlede mand holder en sort lerkrukke op foran hovedet som for at signalere, at han kommer med fred, og lerkrukken med korn er hans eneste våben.

Skuespiller Lars Mikkelsen går ind foran kameraet og fortæller, at manden med lerkrukken er en af de vigtigste i Danmarks historie. Han er begyndelsen på bondesamfundet og Danmark, som vi kender det. Så er vi i gang.

DR's nye satsning, "Historien om Danmark", der bliver sendt hver søndag, er flagskibet i DR's store fokus på historie, som strækker sig over hele 2017. En historiesatsning, der er skabt i samarbejde med Nationalmuseet og Slots- og Kulturstyrelsen.

Men det er bare det seneste blad i bogen med historietilbud herhjemme. Der er også festivalen "Historiske Dage", som modtog op mod 10.000 gæster. Der er middelalderdage, vikingeskibstogter, podcast om kongerækken, som har nået en million afspilninger. Ligeledes skal DR's "Historien om Danmark" samle seere på tværs af landet og på tværs af aldre og alle skel i interessen for landets historie. Med 1,2 mio. seere til første afsnit må det sige at være lykkedes.

Allerede i første scene ser man den sejlede mand under teksten "Et sted i Danmark", og Lars Mikkelsen taler om, at vi skal finde "vores" historie. Men giver det mening at tale om et Danmark i Stenalderen, hvor der hverken var et geografisk område, der ligner Danmark, eller et folk, man kan kalde danskere? Og hvad kan egentlig samle os, der bor i Danmark i dag? Det er nogle af de spørgsmål, som historikere håber, at serien vil åbne for – eller i hvert fald starte en diskussion om. For danskerne interesserer sig faktisk for historie – på trods af at det modsatte ofte bliver råbt højest – men debatten om Danmarks historie har skiftet karakter de seneste år. Og det har betydning.

»De seneste 10-15 år er historie blevet langt mere konfliktpræget stof, og i den forstand – når der kommer konflikt omkring tingene – så øges interessen samtidig,« siger historiker Bernard Eric Jensen, adjungeret professor, Roskilde Universitet

15 år med en markant historiepøolitik

Historisk viden er svær at måle, og der findes ikke mange undersøgelser, men interessen er der, og det har den formentlig altid været, mener Bernard E. Jensen.

»Der er nogle, der synes, at manglen på historieviden er blevet mere åbenbar, fordi de synes, den er blevet vigtigere,« siger han.

Bernard E. Jensen er ikke i tvivl om, at debatten om – og danmarkshistorien i sig selv – er kommet meget mere i vælten, siden Anders Fogh Rasmussen overtog regeringen med støtte fra Dansk Folkeparti i 2001.

»Siden da har der kørt en meget markant historiepøolitik, som har haft til formål at sti-

”

Så er der Anden Verdenskrig, som jo altid er en god kioskbasker.

Carsten Tage Nielsen,
historiker, Roskilde Universitet

mulere den nationale selvforståelse,« siger han og nævner historiekanonene i folkeskolen og åbningen af Nationalt Videncenter for Historie- og Kulturarvsformidling i Jelling som eksempler på initiativer, der er startet i halen på selvsamme historiepøolitik.

Dermed er historien også blevet et magtmiddel, som bliver brugt politisk med den agenda at fremme den kulturelle assimilering ved hjælp af dansk historie og kultur, mener han. Med globaliseringen er historie i højere grad blevet et spørgsmål om, hvem vi danskere er i dag.

Netop at globaliseringen og internationaliseringen af vores samfund spiller en rolle for vores historieinteresse, er leder af Historielab – Nationalt Videncenter for Historie- og Kulturarvsformidling Peter Yding Brunbech enig i.

»Moderne mennesker i dag har brug for historien til at skabe noget identitet, som man tidligere fik automatisk. Førhen blev rigtig mange boende i det samme område og lavede det samme, som deres forældre

gjorde, så på den måde arvede man ligesom en identitet fra sine forældre. Det gør vi ikke længere, men vi savner det, fordi vi bliver mere i tvivl om, hvem vi er,« siger han.

Jubilæumshistorie og evige kioskbaskere

Den antagelse er historiker ved Roskilde Universitet Carsten Tage Nielsen enig i. Der er ifølge ham noget historie, der altid er holdbart, og noget, der kun dukker op til jubilæer og så forsvinder igen – som 1864 og lige nu med Luther-jubilæet og salget af Dansk Vestindien for 100 år siden.

»Og så er der Anden Verdenskrig, som jo altid er en god kioskbasker,« siger han og uddyber, at det kan skyldes, at Anden Verdenskrig byder på store eksistentielle og moralske spørgsmål, og derfor er mere nærværende. På linje med de andre historikere er han spændt på at se, hvordan DR vil forvalte spørgsmålet om "vi" og "vores" historie.

»Når DR laver denne her serie, taler de om, at nu skal vi finde ud af, hvem vi er, og hvad vores historie er,« siger han.

Danmark fandtes i sagens natur ikke i det afsnit, som DR's historieserie begyndte med søndag. Alligevel bliver der talt om den danske hygge som noget, der sikkert har mange tusinde år på bagen. Og derfor er det også vigtigt at diskutere, hvornår historien overhovedet skal sættes i forbindelse med vores nationale selvforståelse, mener historikerne.

»Spørgsmålet er, om der er sådan en fælles "vi"-ting. Det er jo stadig en konstruktion, kan man sige, og så kan man spørge, hvilken funktion sådan en skal have? Hvis alle vi, der bor i Danmark, på en eller anden måde skal være loyale over for staten –

Arven fra Anchers

Noget gammelt, noget nyt, noget lånt og noget blåt ...

Fokus

Skagens Museum

tirs-søn
+ 10. april og 2. påskedag
kl. 10-17

Stenbjerg Kro

- i hjertet af Nationalpark Thy...

Kom og oplev et stykke af Danmarks smukkeste natur

3 overnatninger i delt dobbeltværelse med ½ pension, placeret i dagene mellem søndag og torsdag.

½ pension inkluderer 3 x morgenmad samt 3 x 3 retters Nationalparkmenu Incl. 3 timers udflugt i Nationalpark Thy.

Pris pr. pers. i delt dobbeltværelse

Kr. 1650,- Tilbuddet gælder ikke 1/7 - 15/8

Eksempel på 3-retters menu:

Pocheret Vesterhavsfisk på løg kompot, hindbær beurre blanc og sprødt butterdej med ramsløg. Okse a' la Sous-vide, selleripure med brændt smør, forårsgroent, krydderkartofler og rødvinssauce. Kokkeelevens nyfortolkning af Pære Belle Helene.

Stenbjerg Kro & Badehotel - Stenbjerg Kirke Vej 21 - 7752 Snedsted
www.stenbjerg-kro.dk - kro@stenbjerg.dk - Telefon 97 93 80 65

Åbent alle dage fra kl. 12.00 - Bordbestilling 97 93 80 65

Enkeltværelse tillæg kr. 600,- for 3 døgn

Opgradering til A-hytte min. 2 pers kr. 600,- for 3. døgn.

Med tv- og radiomonopol og i tiden før medlemskabet af EU havde vi som danskere en stærkere, samlet national "vi"-fortælling.

Foto: Thomas Roger Henriksen

➔ og det er jo det, det handler om – så skal vi have fælles rødder. Men den fortælling kan jo være lidt svær, fordi vi kommer mange forskellige steder fra,« siger Carsten Tage Nielsen og stiller spørgsmålet:

»Kan man så bruge en fortælling om Vikingetiden til at gøre alle os, der bor i Danmark, loyale over for staten? Nah, det er måske ikke lige den strategi, man skulle vælge,« siger han.

»Men jeg synes, det er vigtigt at rejse de her spørgsmål: Hvad er det, der binder os sammen? Og jeg synes ikke, svarene er så entydige, og det er løsningsmodellerne nok heller ikke.«

Hvad binder os sammen?

Peter Yding Brunbech håber, at DR's program "Historien om Danmark" bliver åbent over for de her spørgsmål og på den måde kan være med til at sikre en god historisk samtale. En samtale, der ved DR's seneste satsning, "1864", forsvandt i en diskussion om dramaturgiske til- og fravalg. Og en gang for alle beviste, at historie er blevet politisk debatstof.

DR er opmærksom på, at 23.000 års danmarkshistorie på 10 timer kræver til- og fravalg, før det bliver til én sammenhængende fortælling på tv, og derfor skal man også huske at se på helheden, forklarer Tine Smedegaard Andersen, kulturdirektør i DR.

»Vi har ønsket at give befolkningen en ny, stor danmarkshistorie fra Stenalderen og til nutiden, som udspiller sig på det sted, som i dag er Danmark, med den kultur og det samfund, vi deler. Vi håber, at helheden vil vække eftertanke og vil få folk til at spejle deres egen identitet og historie – på mange forskellige måder,« siger hun.

Men historien er ikke en sammenhængende fortælling, og selv om han anerkender, at der kan være kommunikative fordele ved at kalde serien "Historien om Danmark" – i bestemt antal – er Peter Yding Brunbech alligevel ærgerlig over det. Titlen understøtter det, som historielærere kæmper for at flytte fokus fra.

»Man forestiller sig denne her kæmpestore lange række af bøger, der står nede i en kælder, og vi ved jo godt, at rækken er så lang, at der ikke er nogen, der kan nå at læse alle sammen, men vi har stadig en opfattelse af, at det er en færdig historie, som vi skal lære udenad.«

At titlen lægger op til en lukket fortælling om dansk historie, er også Bernard E. Jensen og Carsten Tage Nielsen ærgerlige over. Den sidstnævnte mener, at det må

DANMARKSHISTORIE

Historiesatsning på DR

"Historien om Danmark" fortæller 23.000 års historie over 10 afsnit – fem afsnit i foråret og fem i sensommeren.

Sidste gang DR fortalte danmarkshistorien i én serie, var med Erik Kjersgaard som fortæller for 35 år siden.

DR's historiesatsning indbefatter også et større samarbejde med Nationalmuseet og Slots- og Kulturstyrelsen støttet af Nordea-fonden, der byder på begivenheder over hele landet i 2017.

Det omfatter også historieprogrammer på DR's børne- og ungdomskanaler, på de regionale radiostationer samt flere platforme.

være, fordi DR har en opfattelse af, at historien er lukket bog, der bare skal formidles.

»Men jeg synes meget, at det handler om, hvad den så sætter i gang. Noget, der er håbløst, kan for så vidt godt sætte en god diskussion i gang,« siger han.

Det kan altså være diskussionen om, hvem "vi" er, og hvad der binder "os" sammen, men det har Bernard E. Jensen dog ikke de høje forventninger til. I hvert fald ikke at den kommer fra DR selv. Det er de politiske interesser for stærke til – også derfor skal det være danmarkshistorie med stort "D".

Men serien er ikke en lukket historie, og DR hilser en debat velkommen, siger Tine Smedegaard Andersen:

»Den er en invitation til at nyde en stor og mangesidet fortælling om, hvem vi er, og hvor vi kommer fra. Vi præsenterer ikke en endegyldig sandhed om danmarkshistorien, men et velunderbygget og mangesidet bud på en historie, og vi forventer og værdsætter, hvis der bliver masser af debat,« siger hun.

Men at kalde den "Historien om Danmark" er ifølge Bernard E. Jensen ikke kun misvisende.

»Det er manipulerende. Det foregiver noget, der ikke er. Der er ikke én historie om Danmark og danskerne. Der er en mangfoldighed af historier, og de kan ikke flettes sammen til én sammenhængende historie,« siger han.